

Salvador Macip

¿Què ens fa humans?

Notes per a un biohumanisme racionalista

Salvador Macip

¿Què ens fa humans?

Notes per a un biohumanisme racionalista

«Una advertència que és alhora una crida a una ciència oberta, democràtica i subjecte a objectius compartits... a objectius humans.»
JAUME CLARET, *Quadern d'El País*, juny del 2022.

«¿*Què ens fa humans?* és el nou llibre del metge, investigador i escriptor Salvador Macip. Un assaig molt lúcid que, sense defugir la polèmica, busca una resposta des de la ciència a una pregunta clàssica de la filosofia.» DAVID BUENO, *La República*, juliol del 2022.

SALVADOR MACIP (Blanes, 1970) és metge, investigador i escriptor. Va estudiar Medicina a la Universitat de Barcelona, on també es va doctorar en Genètica Molecular i Fisiologia Humana. Va passar nou anys a l'Hospital Mount Sinai de Nova York fent recerca oncològica. Des del 2008, dirigeix un grup de recerca sobre el càncer i l'envelliment a la Universitat de Leicester, on és catedràtic del Departament de Biologia Molecular i Cel·lular. Des del 2020 és també catedràtic i investigador dels Estudis de la Salut de la Universitat Oberta de Catalunya. Ha publicat una quarantena de llibres, entre novel·les, assaig i obres de literatura infantil, que han rebut diversos premis i han estat traduïts a nou llengües. Col·labora regularment als mitjans fent divulgació científica.

¿QUÈ ENS FA HUMANS?
Notes per a un biohumanisme racionalista

Salvador Macip

A R C À D I A

Edició digital: setembre del 2022
Primera edició: juny del 2022

© 2022, Salvador Macip Maresma, pel text
Drets d'edició negociats a través d'Asterisc Agents
© 2022, ATMARCADIA, SL, per aquesta edició
Muntaner, 3 1r 1a
08011 – Barcelona
www.arcadia-editorial.com

Realització de la coberta: Víctor García Tur, a partir d'un diseny original d'Astrid Stavro / Atlas
Revisió lingüística: Coral Romà
Composició: LolaBooks
Producció de l'Epub: Booqlab

ISBN: 978-84-125427-8-3

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquesta publicació a través de cap mitjà, en cap llengua, sense permís previ i per escrit dels titulars del copyright. CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) gestiona qualsevol ús secundari d'aquesta publicació:
www.conlicencia.com

A l'Amadeu Ros,
per totes les portes que m'ha obert.

Whatever knowledge is attainable, must be attained by scientific methods; and what science cannot discover, mankind cannot know.

BERTRAND RUSSELL
Religion and Science (1935)

[Tot el coneixement que es pot assolir s'ha d'assolir amb mètodes científics; i el que la ciència no pugui descobrir, la humanitat no ho coneixerà mai.]

PÒRTIC

Els humans som els habitants més avançats d'aquest planeta, i això a vegades ens fa pensar que ens regeixen normes diferents de les de la resta dels organismes.¹ En realitat, som animals definits per una sèrie de característiques biològiques que tenen poc d'úniques, malgrat que sovint triem ignorar-ho. Però per entendre la condició humana i decidir cap a on volem que vagi la nostra espècie és essencial saber què ens fa ser així; ens cal conèixer bé les bases que conformen l'ésser humà per poder explicar com funcionen les cultures que hem construït al llarg de mil·lennis i fer-les créixer en la direcció més adequada. Dit d'una altra manera, per superar la tirania de la biologia, un pas essencial per al progrés de les societats modernes, primer hem de descobrir com i per què ens determina el comportament.

L'objectiu principal d'aquest assaig és, precisament, provar d'entendre millor la nostra singularitat. Analitzarem alguns dels trets essencials dels humans, a partir de les nostres característiques genètiques, bioquímiques i cel·lulars, sempre emmarcats en el context de la història, la cultura i l'evolució. La hipòtesi de partida és que les respostes a moltes de les grans preguntes que tradicionalment s'ha fet la filosofia es poden construir millor utilitzant les eines que ens proporciona la ciència. Per aquest motiu, defensarem que l'humanisme² ha d'empeltar-se del procés científic i, més enllà del pensament abstracte, ha de fonamentar en dades contrastables qualsevol discurs que faci servir.

De la mateixa manera que la biomedicina es crea quan usem el coneixement científic per millorar i fer avançar la salut humana d'una manera més efectiva del que mai ho podria fer la medicina per si sola, cal utilitzar les disciplines biològiques per reforçar també l'humanisme i un dels seus components principals, la raó, entesa com l'aplicació de la lògica a la interpretació de la informació obtinguda empíricament.